

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2506 วิฑูรย์ บุญวานิช ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติของ อาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2506 โดยทำการ ส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ช่วยฝึกสอนในโรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 9 โรงเรียน อาจารย์ช่วยฝึกสอนซึ่งตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งหมด 169 คน ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการสอน นิสิตยังบกพร่องในเรื่องการอธิบาย การใช้คำถามของนักเรียนให้เป็นประโยชน์ และการคิดแปลงวิธีสอนให้เหมาะสม
2. ด้านการดูแลห้องเรียน ระเบียบวินัย และการปกครองชั้น นิสิตยังบกพร่องในการจัดห้อง ใสสะอาด เสริมการเรียนรู้ สวยงามและถูกสุขลักษณะ การดูแลความประพฤติมารยาทและการแต่งกายของนักเรียน
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ และอนามัย นิสิตยังบกพร่องในเรื่องการยอมรับคำวิจารณ์ การใช้เวลาวาง การทำงานเป็นหมู่เป็นพวก ความสนใจในบุคคลทั่วไป

อาจารย์ช่วยฝึกสอนบางกลุ่มให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่นิสิตฝึกสอนส่วนใหญ่บกพร่องคือ การตามใจ เอาใจ และให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนมากเกินไป จนเสียระเบียบการปกครองชั้น นิสิตสอนซ้ำไม่ทันหลักสูตร ไม่ปรึกษาปัญหา กับอาจารย์ช่วยฝึกสอน มีมนุษยสัมพันธ์ไม่ดี และมุ่งหวังแต่คะแนนของตนเอง

อาจารย์ช่วยฝึกสอนส่วนมากก็ยังซึ้งใจแก่นของนิสิตให้เห็นดังนี้คือ มีความขยันขันแข็ง เอาใจใส่ในการสอน ค้นคว้าเพิ่มเติม เตรียมการสอน มีความรู้ในเนื้อหาที่สอน มีความเมตตา ทำคนเป็นที่ไว้วางใจและรักนับถือของเด็ก มีความยุติธรรม ให้ความสนใจในตัวเด็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกต้องกาลเทศะ และประพฤติอ่อนโยน สุภาพ และสำรวม มีความเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป รวมทั้งมีร่างกายแข็งแรง และอนามัยดี¹

และในปีเดียวกัน ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอน" โดยทำการวิจัยจากประชากรที่เป็นอาจารย์ช่วยฝึกสอน 108 คน นักเรียนและนิสิตฝึกสอน 140 คน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ช่วยฝึกสอนมีความเข้าใจในโครงการฝึกสอนเป็นอย่างดี และคิดว่าเขาควรให้คำแนะนำและความช่วยเหลือนิสิตฝึกสอนในค่านต่าง ๆ ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนในค่านการปฏิบัตินั้น ปรากฏตามรายงานของนักเรียนและนิสิตฝึกสอนว่า อาจารย์ช่วยฝึกสอนทำในระดับปานกลางบ้าง ในระดับน้อยบ้าง บทบาทความคิดเห็นและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ๆ ของอาจารย์ช่วยฝึกสอนจึงไม่มีความสัมพันธ์กันเป็นส่วนใหญ่ ในค่านปัญหาและอุปสรรคนั้น อาจารย์ช่วยฝึกสอนส่วนใหญ่รายงานมา ไม่ประสบปัญหาใด แต่อาจารย์ช่วยฝึกสอนต้องการ

1. ประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์
2. ใ้รับบริการทางโสตทัศนศึกษา และ

¹ วิฑูรย์ บุญวาณิช, "ทัศนคติของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2506" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506)

3. ใ้ค้่อุปกรณ์การสอนจากนักเรียน นิสิตฝึกสอน และจากสถาบันฝึกหัดครู ¹

ปี พ.ศ. 2507 จิตรสมร ชุมอินทรจักร ใ้ค้่ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและความยุ่งยากที่นิสิตฝึกสอนประสบในการฝึกสอน ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2506" ผลของการวิจัยจากอาจารย์พี่เลี้ยง 130 คน และนิสิตฝึกสอน ของคณะครุศาสตร์ 157 คน พบว่า ในระหว่างการสอน นิสิตประสบปัญหาทางด้าน การเตรียมการสอน วิธีสอนและการจัดอุปกรณ์การสอน ด้านการปกครองชั้นเรียน ตัวนักเรียน และบุคลิกภาพ ของนิสิตเอง ซึ่งตรงกับความเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง ผู้วิจัยใ้ค้เสนอแนะว่า อาจารย์ ที่สอนระเบียบวิธีสอนแต่ละวิชาควรจะสาธิตวิธีสอนใ้ให้เห็นจริง นิสิตควรมีโอกาสสังเกต และมีส่วนร่วมในการสอน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ และควรรใ้ให้อาจารย์ทำการ นิเทศใ้บ่อยครั้งขึ้น ²

ปี พ.ศ. 2508 พุจิศักดิ์ สัตย์สงวน ใ้ค้่ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจ ความคิดเห็นและขอเสนอแนะของนิสิตฝึกสอนของคณะครุศาสตร์ กับการฝึกสอน ปีการศึกษา 2508" เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับโครงการ ฝึกสอน โรงเรียนฝึกสอน วิธีสอน และตัวนิสิตเอง และเพื่อทราบขอเสนอแนะของ นิสิต เพื่อแก้ไขและปรับปรุงการฝึกสอนของคณะ โดยรวบรวมข้อมูลจากนิสิตฝึกสอน

¹ ฉันทลักษณ์ ศรีนิลหา, "บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506)

² จิตรสมร ชุมอินทรจักร, "ปัญหาความยุ่งยากที่นิสิตฝึกสอนประสบในการ ฝึกสอน ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2506" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507)

จำนวน 170 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า คณะครุศาสตร์ และโรงเรียนฝึกสอนครูจะมี การประสานงาน และวางแผนร่วมกันอย่างถี่ถ้วนสงนินิตไปฝึกสอน ส่วนความเห็น เกี่ยวกับตัวนินิตเองนั้น มีความรู้สึกว่าการสอนไ้ไม่ไ้เท่าที่ควร ผู้วิจัยไ้เสนอแนะ ว่า คณะควรบอกไ้ นินิตทราบถึง ระดับชั้นที่ จะออกไปทำการสอนล่วงหน้าอย่างนอย 1 เดือน ควรมีการสาธิตวิธีสอนแก่นินิตก่อนออกฝึกสอน อาจารย์นี้เทศก์กับอาจารย์ผู้สอน วิธีสอนควรตกลงแนวความคิดไ้ตรงกัน อาจารย์นี้เทศก์ควรมีเวลาไ้ นินิตไ้ปรึกษา อย่างเพียงพอ และไม่ควรมีการสอบสวน แต่ใช้วิธีเก็บคะแนนจากการไปกุ้ใน แต่ละ ครั้ง 1

ปี พ.ศ. 2513 สุจิตต์ หนุณภักดิ์ ไ้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการ ฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชุมชน ในจังหวัดพระนครและธนบุรี" จากแบบสอบถามที่ ส่งไปยังอาจารย์พี่เลี้ยง 113 คน และนักเรียนฝึกสอน 420 คน ผลการวิจัยปรากฏ ว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนนอย ยังไม่เข้าใจความมุ่งหมาย และ วิธีดำเนินงานของโครงการ และไม่ทราบหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนไ้พอ และ ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมาก จึงมีเวลาแนะนำช่วยเหลือนักเรียนฝึกสอนนอย นอกจากที่ครูพี่เลี้ยงต้องการความช่วยเหลือจากสถาบันฝึกหัดครูในค่านอุปกรณการ สอน การคนควาจากห้องสมุด และความร่วมมือจากอาจารย์นี้เทศก์ไ้มากขึ้น นักเรียนฝึกสอน มีปัญหาในค่านวิธีสอน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่แสดงความคิดเห็น ไม่สามารถ ในการผลิตอุปกรณการสอนในค่านการพัฒนาชุมชน นักเรียนฝึกสอนมีอุปสรรคในการ ปฏิบัติงานทั้งในค่านวิธีการ ตัวบุคคล และวัสดุอุปกรณ โรงเรียนฝึกสอนส่วนมากอยู่ใน บริเวณที่ยากต่อการพัฒนา และประชาชนยังไม่เข้าใจความมุ่งหมายและวิธีดำเนินงาน

---

¹ พุจิตต์ สัตย์สงวน, "การสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนินิต ฝึกสอน คณะครุศาสตร์ กับการฝึกสอน ปีการศึกษา 2508" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

ของโครงการ¹

ปี พ.ศ. 2514 สุขุมาลย์ ชูวิวัฒนาวานิชย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1" โดยสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการสอบถามของอาจารย์นิเทศก์ 20 คน ครู-อาจารย์พี่เลี้ยง 50 คน และนักศึกษาฝึกสอนสายสังคมศึกษา 180 คน ผลของการวิจัยในด้านการสอน ด้านการวัดผล การจัดชั้นเรียน และการปกครองชั้นเรียน บุคลิกภาพ ความเจริญงอกงามทางอาชีพ ค่านิยมสัมพันธภาพว่า ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ส่วนใหญ่สอดคล้องกัน แต่ความเห็นของนักศึกษาฝึกสอนค่อนข้างเห็นความสามารถของคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า

1. ทางสถาบันฝึกหัดครูควรหาทางร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนฝึกสอน
2. อาจารย์นิเทศก์ควรวางแผนอย่างดีในการนิเทศและเป็นกันเองกับนักศึกษาฝึกสอน
3. โรงเรียนฝึกสอนควรเห็นความสำคัญของการฝึกสอน และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทดลองใช้ทฤษฎีการสอนใหม่ ๆ
4. ครูพี่เลี้ยงควรมองเห็นความสำคัญของตนต่อการฝึกสอน และศึกษาปรับปรุงตนเองในด้านการสอน การทำงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สุขจิตต์ หนูหนักดี, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและธนบุรี". (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

5. นักศึกษาควรตั้งใจและสนใจในการสอน การค้นคว้า เพื่อความก้าวหน้า
ในอาชีพ¹

ปี พ.ศ. 2516 สาลีทิพย์ ศรีสุทธิ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอน
ในโครงการฝึกหัดครูชนบท ของวิทยาลัยครูยะลา" ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยัง
ครูพี่เลี้ยง โรงเรียนฝึกสอน ในโครงการฝึกหัดครูชนบทของวิทยาลัยครูยะลา 110 คน
และนักเรียนฝึกหัดครูที่ออกฝึกสอน ปีการศึกษา 2515 จำนวน 110 คน และอาจารย์
นิเทศก์ จำนวน 9 คน ได้รับแบบสอบถามของอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์คืน
ครบ ส่วนของนักเรียนฝึกสอนได้รับคืน 95 ชุด ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. คำนครพี่เลี้ยงมีความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้
คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนในระดับปานกลาง ต้องการความช่วยเหลือด้าน
โสตทัศนศึกษา และต้องการประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ให้มากขึ้น นักเรียนฝึกสอน
ไม่มาขอความช่วยเหลือ และเห็นว่า นักเรียนฝึกสอนขาดความมั่นใจ ไม่ชวนชวาย
ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่มีวิธีแนะนำจิตใจเด็ก ไม่รู้จักใช้ผลการสอบมาปรับปรุง
การสอนของตนเอง

2. คำนอาจารย์นิเทศก์ บางส่วนไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศ
และมีงานอื่น ๆ ทำมาก นอกเหนือจากการสอนและการนิเทศ การให้คำแนะนำ
ช่วยเหลือแก่นักเรียนฝึกสอนจึงทำไม่ไ้มากเท่าที่ควร ส่วนนักเรียนฝึกสอนตามความ
เห็นของอาจารย์นิเทศก์ยังมีปัญหาในด้านขาดวิธีการสอนที่ดี ไม่ชวนชวายทำอุปกรณ์ ไม่
แสดงความคิดเห็น ไม่สามารถแก้ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน มีความลำบากในการ

¹ สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวานิชย์. "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน
วิชาสังคมศึกษา ของวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1". (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

สร้างข้อทดสอบ ทั้งยังขาดเครื่องมือ งบประมาณในการพัฒนาหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมี ปัญหาความไม่สมดุลของจำนวนนักเรียนที่ไปฝึกสอนในโรงเรียนต่าง ๆ และไม่เคยมีการจัดสัมมนาหลังการฝึกสอน อีกทั้งขาดงบประมาณเพื่อการประชุมสัมมนาครูใหญ่ และครูพี่เลี้ยงของโรงเรียนฝึกสอนในโครงการ

3. คำนักเรียนฝึกสอนนั้น ประสบอุปสรรคในคํานการสอน เนื่องจาก นักเรียนพูดภาษาอิสลามและปักยี่ไต ฟังภาษาไทยกลางไม่เข้าใจ ขาดอุปกรณ์การสอน ขาดเครื่องมือและงบประมาณ ชาวบ้านไม่สนใจปฏิบัติตาม นักเรียนฝึกสอนบางคนขาด ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีความต้องการ เรียนเพิ่มในวิธีสอน ภาษาไทยให้แก่เด็กอิสลาม วิชาศาสนาอิสลาม มนุษยสัมพันธ์ และการพัฒนาชุมชน รวมทั้งการศึกษาคความ เป็นอยู่ของประชาชนในชนบทของจังหวัดยะลา ¹

ปี พ.ศ. 2518 นาคยา ภัทรแสงไทย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการ ฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร" โดยทำการวิจัยที่ประมวลได้จาก แบบสอบถามที่ตอบโดยอาจารย์นิเทศก์ 17 คน อาจารย์พี่เลี้ยง 55 คน จาก โรงเรียนฝึกสอน 8 แห่ง และนักศึกษาฝึกสอน 57 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงมีประสบการณ์ทางการนิเทศการ ฝึกสอนน้อย และมีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาให้คำแนะนำนักศึกษาฝึกสอนเพียงพอ
2. ชั่วโมงสอนวิชาเอก - โท ไม่ครบต้องสอนวิชาอื่นแทน
3. อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนเห็นตรงกันว่า ปัญหาการฝึกสอน ที่ประสบมากคือ ความสามารถในการสร้างข้อทดสอบ

¹ สาลิตพิพย์ ศรีสุทธิ, "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบทของ วิทยาลัยครูยะลา". (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

4. อาจารย์นิเทศก์มีความเห็นว่า ความสามารถหรือความสนใจในการเตรียมการสอนเป็นปัญหามาก แต่นักศึกษาฝึกสอนเห็นว่า เป็นปัญหาน้อย
5. อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกสอนต้องการให้ทางคณะจักรดรับ - ส่งไปโรงเรียนฝึกสอน
6. อาจารย์พี่เลี้ยงมีความเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์กับอาจารย์พี่เลี้ยงมีความสัมพันธ์กันน้อย และนักศึกษาฝึกสอนมีบุคลิกภาพและการแต่งกายไม่เหมาะสม ^{1/}

พ.ศ. 2519 พิศวร ธรรมพันทา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาฝึกสอนจำนวน 187 คน อาจารย์นิเทศก์ 28 คน และครู - อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 40 คน ตอบแบบสอบถาม 3 ชุด เกี่ยวกับปัญหาการฝึกสอนในด้านต่าง ๆ ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักศึกษาฝึกสอนมีปัญหาในด้านปกครองชั้น ขาดทักษะในการใช้ภาษา ขาดทักษะในการเตรียมการสอน การวางแผนการสอน การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกใช้วิธีสอน กิจกรรมและอุปกรณ์การสอน การร่วมมือกันระหว่างนักศึกษาฝึกสอนยังไม่ดีพอ และมีความเห็นว่า การประเมินผลของอาจารย์นิเทศก์ และครู - อาจารย์พี่เลี้ยง ยังไม่ถูกต้องและยุติธรรมพอ อีกทั้งมีเวลาให้นักศึกษาฝึกสอนน้อยเกินไป

2. ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ ที่สำคัญก็คือ มีเวลาในการนิเทศน้อย แต่มีนักศึกษาฝึกสอนที่อยู่ในความดูแลมีจำนวนมาก และวิทยาลัยจัดสวัสดิการเกี่ยวกับการ

---

¹ นาคยา ภัทรแสงไทย, "ปัญหาการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร". (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

นิเทศการสอนให้ไม่เพียงพอ และต้องการได้รับการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เกี่ยวกับโครงการฝึกสอนและงานนิเทศการสอน

3. ปัญหาของครู - อาจารย์ที่เลี้ยง ไข่แก่ ขาดความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนของวิทยาลัย รวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของครู - อาจารย์ที่เลี้ยง มีความรู้ที่ขาดความรู้ที่ทันสมัยเกี่ยวกับเทคนิคการสอนวิชาการใหม่ ๆ ต้องการให้วิทยาลัยจัดประชุม อบรม สัมมนา ให้ปีละครั้ง และต้องการร่วมมือประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์มากในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะเรื่องการประชุม

ปี พ.ศ. 2520 อัจฉรา ประไพตระกูล และคณะบูรณงานวิจัย ไข่ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2520" โดยทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตที่ทำการฝึกสอน ฝึกงานในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา จำนวน 441 คน จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระยะแรกจัดอันดับได้ดังนี้ การเตรียมและการดำเนินการสอน สื่อการสอน การคุมชั้นเรียน การจัดเตรียมงานของคณะ และปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนตามลำดับ ส่วนในระยะหลังของการฝึก มีปัญหาน้อยลง จัดลำดับได้ดังนี้ การเตรียมและการดำเนินการสอน การคุมชั้น สื่อการสอน การจัดเตรียมงานของคณะ และปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนตามลำดับ

2. ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แยกตามสายวิชาเอกและโท นิสิตสายวิชาภาษาไทยมีระดับความเป็นปัญหามากกว่าสายวิชาอื่น ไข่แก่ การจัดเตรียมงาน

---

¹ พิสง ธรรมพันทา, "ปัญหาการฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา". (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2519).

ของคณะ การเตรียมและดำเนินการสอน สื่อการสอน คำนวนิตและบูรรวมงาน และสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตทุกสายวิชาไม่มีปัญหาในคํานงานที่ไ้รับมอบหมาย นอกเหนือจากการสอน อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ส่วนปัญหาเกี่ยวกับคํานนักเรียนนั้น นิสิตสายวิชาคณิตศาสตร์มีระดับความเป็นปัญหามากกว่าสายวิชาอื่น

3. ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างสถาบันสหศึกษา ชายและหญิง ปรากฏว่า ในสถาบันชายมีปัญหามากกว่านิสิตฝึกสอนในสถาบันอื่น ๆ ในเรื่อง การเตรียมและดำเนินการสอน สื่อการสอน การคุมชั้นเรียน และคํานนักเรียน ส่วนงานที่ไ้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนนั้นไม่มีปัญหา ไ้วาสถาบันใด ในสถาบันชายมีปัญหบ้างในเรื่องคํานนิสิตและบูรรวมงานเฉพาะในระยะแรก

4. ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระยะแรกและระยะหลังของการฝึกสรุปไ้ไ้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ก่อนและหลังการฝึกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และ .05 รวม 8 คํานด้วยกัน ซึ่งไ้ไปตามสมมุติฐานการวิจัย ยกเว้นปัญหาทางคํานอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และสถาบันฝึกประสบการณ์วิชาชีพ¹.

ปี พ.ศ. 2521 พชรินทร์ ลาวัดยกุล ไ้ไ้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ไ้ไ้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ 11 คน อาจารย์พี่เลี้ยง 39 คน และนิสิตฝึกสอน 61 คน ไ้ไ้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด ร้อยละ 93 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่

¹ อัจฉรา ประไพตระกูล และคณะ, "ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2520". (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

ที่ประสบ คือ การตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเชิงพฤติกรรม การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรม และสภาพนักเรียน มีปัญหาเรื่องอุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนการเก็บรักษา ปัญหาที่เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงคือ ไม่มีเวลาในการให้คำแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอ และขาดการประสานงานกันในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกสอนของนิสิต จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏว่า ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนในค่าอุปกรณ์และสถานที่ การปกครองชั้นเรียน ปัญหาเกิดจากตัวนักเรียนและนิสิตฝึกสอน ปัญหาเกิดจากโรงเรียน ปัญหาเกิดจากอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ¹

ในปีเดียวกัน ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา เชียงใหม่" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ 11 คน อาจารย์พี่เลี้ยง 66 คน และนักศึกษาฝึกสอน 173 คน ใ้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด ร้อยละ 82 ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นักศึกษาประสบคือ การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และยังประสบปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ ขาดแคลนหนังสือและคู่มือสำหรับการเรียนการสอน รวมทั้งนักเรียนไม่แต่งชุดพลศึกษาในชั่วโมงพลศึกษา สำหรับปัญหาที่เกิดกับอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง คือ ไม่มีเวลาว่างในการให้คำแนะนำแก่นิสิตอย่างเพียงพอ และไม่มี การประสานงานกันในเรื่อง การฝึกสอนของนักศึกษา และ

¹ พัชรินทร์ ลาวัลย์กุล, "ปัญหาการเรียนการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

อาจารย์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางพลศึกษา และไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนและนโยบายการฝึกสอน และวัตถุประสงค์ของการฝึกสอนของวิทยาลัย อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนต้องการให้เพิ่มระยะเวลาการฝึกสอนให้มากกว่าเดิม จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนในค่านิยมความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาจากโรงเรียน ปัญหาจากตัวนักเรียน และนิสิตฝึกสอน ปัญหาจากอาจารย์ที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 แต่ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาค่านอุปกรณและสถานที่ ตลอดจนค่านการปกครองชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน¹

ในปี ค.ศ. 1964 เมอร์นิน ฟาร์สไตน์ (Mernin Farbstein) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะงานอันวิฤติของครูที่เลี้ยง : เป็นการศึกษาครูที่เลี้ยงจากแนวความคิดของนิสิตฝึกหัดครูในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (Critical Requirement for Cooperating Teachers : A Study of Cooperating Teacher as Perceived by Student Teachers in the State of New Jersey) โดยคัดเลือกนิสิต 300 คน เป็นประชากรในการวิจัย โดยให้อธิบายพฤติกรรมของครูที่เลี้ยงที่เขาเห็นว่าดีและไม่ดีประสิทธิภาพในการที่จะช่วยให้เขาเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

ประเภทที่ 1 ให้แนะนำเรื่องการสอน การวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์การประชุมปรึกษาหารือหรือเรื่องหนังสือประกอบการสอน การประเมินผล การให้คำชมเชยช่วยใหทราบแหล่งวัสดุอุปกรณ์ การวางแผนบทเรียนและวางแผนหน่วยการสอน

¹ ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่, "ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา เชียงใหม่" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

ประเภทที่ 2 ให้นิสิตได้เจริญงอกงามด้านการการสนทนาในชั้น ให้ออกาสสอนโดยไม่สั่ง เสดกการสนทนา อนุญาตให้ใช้วิธีสอนใหม่ ๆ ใ้ประสบการณ์การสนทนาเป็นทีม ใ้รักษาระเบียบวินัยในห้องเรียน ใ้เขามีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครูปกครองและครู

ประเภทที่ 3 เป็นงานด้านการสอนของครูพี่เลี้ยง เช่น การสาธิต การสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการสอนเฉพาะวิชา การตระหนักถึงความต้องการของเด็กนักเรียน ตลอดจนการรักษาระเบียบวินัย

ประเภทที่ 4 เกี่ยวกับการแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพที่น่ายสรรเสริญ ใ้แก่การใ้คำปรึกษาแก่นิสิตเป็นรายบุคคล การยิ้มแย้มแจ่มใส การควบคุมอารมณ์ สนใจ นิสิต ตระหนักถึงปัญหาของนิสิต ปฏิบัติตนนิติตเถาเทียมกันทุกคน สร้างและรักษาความสัมพันธ์กับนิสิตอย่างอบอุ่น

ประเภทที่ 5 เป็นบุคลิกภาพทางสังคมของครูพี่เลี้ยง คือ การกล่าวถึงนิสิตในฐานะครูคนหนึ่ง เมื่อมีการแนะนำใ้นักเรียนในชั้นใ้รู้จัก เชิญนิสิตเข้าร่วมในหน้าที่ต่าง ๆ ทางสังคม รับประทานอาหารกลางวันกับนิสิต และแนะนำใ้ นิสิตรู้จักกับครูอื่น ๆ ด้วย ¹

ปี ค.ศ. 1967 เลียนาวาร์ค แคปแลน (Leonard Kaplan) ใ้วิจัยเรื่อง การสำรวจบทบาทที่ควรจะเป็นของอาจารย์นิเทศใ้ในการฝึกสอนตามการคาดคะเนของครูพี่เลี้ยง นิสิตฝึกสอน และอาจารย์นิเทศ (An Investigation of the Role

¹ Mernin Farbstein, "Critical Requirement for Cooperating Teachers : A Study of Cooperating Teacher as Perceived by Student Teachers in The State of New Jersey," Dissertation Abstracts, Vol. 25, No. 7 (January, 1965), P. 3991-A.

Expectation for College Supervisors of Student Teaching as Viewed by Student Teachers, Supervising Teachers and College Supervisors) จำนวนประชากรที่เป็นนิสิต 89 คน อาจารย์นิเทศก์ 20 คน ครูพี่เลี้ยง 70 คน ทำการตอบแบบสอบถาม อันประกอบด้วยพฤติกรรมที่ควรจะเป็นของอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 40 รายการ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเข้าใจแตกต่างกันในบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ด้านการวัดผล การเป็นที่ปรึกษา
2. อาจารย์นิเทศก์ที่ต้องรับหน้าที่อื่นด้วยมักจะขาดความระหนักในตำแหน่งหน้าที่ในฐานะที่เป็นอาจารย์นิเทศก์
3. การขาดการติดต่อประสานงานระหว่างอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนิสิต หรือในกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ เป็นปัญหาที่ควรพิจารณา¹

ปี ค.ศ. 1969 เอคการ์ บิชอป ชาลส์ (Edgar Bishop Charles) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเตรียมครูสำหรับโรงเรียนเล็ก ๆ ในชนบท (The Preparation of Teachers For Small Rural School) โดยส่งแบบสอบถามให้กับประชากรที่เป็นครูที่ทำการสอนในชนบท จำนวน 1,511 คน ซึ่งทำการสอนในชนบทของรัฐต่าง ๆ รวม 10 รัฐ ด้วยกัน ผลของการวิจัยได้บอกคนพบว่า

1. ครูชนบท 32% ไม่มีคุณสมบัติในขณะเริ่มต้นสอน แต่ในขณะที่ทำการวิจัยเรื่องนี้ จำนวนดังกล่าวลดลงเหลือ 12%

---

¹ Leonard Kaplan, "An Investigation of The Role Expectations for College Supervisors of Student as Viewed by Student Teachers, Supervising Teacher and College Supervisors," Dissertation Abstracts, Vol. 28, No. 2 (August, 1967), P. 517-A.

2. ครูที่สอนในเขตชนบท 69% มาจากชุมชนในชนบท และ 3% มาจากชุมชนในเมือง ครูส่วนใหญ่มากกว่า 93% ชอบสอนในชนบท

3. กิจกรรมทางสังคมที่ครูชนบทเข้าร่วมมี 15 อย่าง แต่กิจกรรมที่เข้าร่วมได้มากที่สุด คือ กิจกรรมทางศาสนา การเข้าร่วมกลุ่มงานอดิเรก และกิจกรรมสันตนาการ

โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวได้ว่า

1. การเตรียมครูที่จะสอนในชนบทต้องแตกต่างจากการเตรียมครูที่สอนในเมือง เพราะครูในชนบทต้องเข้าใจคนในชนบท และสามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนเหล่านี้ แต่ปรากฏว่า จากการวิจัยนี้ โปรแกรมการฝึกหัดครูมิได้สนองความต้องการดังกล่าว ครูมักได้รับการเตรียมอยู่ในเรื่องราวของชนบท หรือถ้าสอนก็สอนเพียงเล็กน้อย ไม่ค่อยสนใจ ถึงว่าไรสาระ ทำให้เสียเวลาและมักจะเตรียมการสอนไม่เพียงพอ

2. ครูชนบทใกล้ชิดกับนักเรียน รู้จักนักเรียนดี เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ให้ความเอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลได้ แต่ครูที่สอนในชนบทที่มีความเสียเปรียบ คือ ขาดความสะดวก¹

ในปี ค.ศ. 1970 โจเซฟ เฟเดอริก รูสโซ (Joseph Ferderic Rousseau) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาพฤติกรรมทางวาจาของอาจารย์ในเทศกในการประชุมปรึกษากันครูที่เลี้ยง และกับนิสิตฝึกสอน (A Study of Verbal Behaviors engaged in By

---

¹ Edgar Bishop Charles, "The Preparation of Teachers For Small Rural School," Dissertation Abstracts. Vol. 30, No. 5 (November, 1969), P. 1893-A.

College Student Teaching Supervisors in Dyadic Conference with Cooperating Teachers and Student Teachers) โดยไช้แบบบันทึกการประชุมปรึกษาหารือระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนิสิต 34 ครั้ง ระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง 29 ครั้ง แล้วนำการประชุมทั้ง 63 ครั้ง มาวิเคราะห์หาคีย์เครื่องมือที่เรียกว่า Supervisory Interaction System ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า

1. อาจารย์นิเทศก์ แสดงพฤติกรรมทางวาจา กับนิสิตโดยทางอ้อมมากกว่า กับครูพี่เลี้ยง

2. อาจารย์นิเทศก์ ให้คำชมเชยแก่นิสิตมากกว่า

3. นิสิตขอรายละเอียดและข้อนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์มาก

4. อาจารย์นิเทศก์ ให้รายละเอียดแก่ครูพี่เลี้ยง¹

ใน ค.ศ. 1971 โจวีโต บี คาสติลโล (Jovito B. Castillo) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การคาดหวังในบทบาทของครูพี่เลี้ยงในทัศนของนิสิต อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง (The Role Expectation of Cooperating Teachers As Viewed by Student Teacher College Supervisors and Cooperating Teachers) โดยไช้ประชากรที่เป็นนิสิต จำนวน 75 คน อาจารย์นิเทศก์ 75 คน และครูพี่เลี้ยง 75 คน ให้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบด้วยรายการบทบาทของครูพี่เลี้ยง ตามความคาดหวัง 50 รายการ และสัมภาษณ์ 14 รายการ จากประชากร 20% ของแต่ละกลุ่ม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

¹ Joseph Frederic Rousseau, "A Study of Verbal Behaviors engaged in by College Student Teaching Supervisors in Dyadic Conference with Cooperating Teachers and Student Teacher," Dissertation Abstracts. Vol. 31, No. 11 (May, 1971), P. 1915-A.

ผลจากการทดสอบต่อคำตอบ กลุ่มประชากรทั้ง 3 มีความเห็นพ้องร่วมกัน 27 รายการ และไม่เห็นพ้องอย่างมีนัยสำคัญ 23 รายการ

การเปรียบเทียบปริมาณของความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏว่า มีความแตกต่างกันมากระหว่างกลุ่มอาจารย์นิเทศกับกลุ่มครูพี่เลี้ยง และกลุ่มอาจารย์นิเทศกับนิสิต แต่ระหว่างกลุ่มนิสิตและครูพี่เลี้ยงมีปริมาณความไม่เห็นพ้องแตกต่างกันน้อยกว่า

จากการสัมภาษณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์เชื่อว่า

1. ครูพี่เลี้ยงไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่คาดหวังไว้
2. บทบาทดังกล่าวไม่ใช่หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือความเป็นเจ้า

ระเบียบพิธี

3. ครูพี่เลี้ยงจำนวนมาก ไม่สามารถที่จะแสดงบทบาทตามที่คาดหวังไว้
4. อาจารย์นิเทศ บุคลากรในโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติตนตามบทบาทเหล่านี้¹

ค.ศ. 1973 แอชบี (Ashby) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ตามความคาดหวังของอาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์ (The Role of the College Supervisor : Expectations of Cooperating Teachers, Student Teachers and College Supervisors) โดยการส่งแบบสอบถามให้อาจารย์พี่เลี้ยง 67 คน นักศึกษาฝึกสอน 67 คน และอาจารย์นิเทศก์ 13 คน และได้รับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์พี่เลี้ยง 64 ชุด จากนักศึกษา

---

¹ Jovito B. Castillo, "The Role Expectation of Cooperating Teachers As Viewed by Student Teachers, College Supervisors and Cooperating Teachers," Dissertation Abstracts, Vol. 32, No. 2 (September, 1971), P. 1374-A.

ฝึกสอน 63 ชุด และจากอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 13 คน นอกจากนี้ยังได้ทำการ สัมภาษณ์อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 10 คน นักศึกษาฝึกสอน 10 คน และอาจารย์ พี่เลี้ยง 5 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การติดต่อประสานงานกันระหว่างวิทยาลัยครูกับอาจารย์นิเทศก์นั้น อยู่ในเกณฑ์ดี
2. อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง มีความเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์ ควรจะได้ตรวจบันทึกการสอนของนิสิตฝึกสอนเป็นประจำ และควรใช้ ในการประเมินผลการฝึกสอน แต่นักศึกษาฝึกสอนไม่เห็นด้วยทั้งสองประการ
3. ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า อาจารย์นิเทศก์ ควรจะทำการนิเทศ นักศึกษาฝึกสอนแต่ละคนสัปดาห์ละครั้ง และไม่เห็นด้วยกับการไปนิเทศสองครั้งต่อ เดือน หรือสามถึงห้าครั้งในหนึ่งภาคการศึกษา¹

ค.ศ. 1974 แบนคาวอล (Bandawal) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความ คิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกสอนของสถาบันฝึกหัดครูในอัฟกานิสถาน (A Proposed Student Teaching Program for Teacher Training Institutions in Afghanistan) ในการศึกษาเรื่องนี้ก็เพื่อต้องการที่จะพัฒนาโปรแกรมการฝึกสอน ของสถาบันฝึกหัดครูในอัฟกานิสถาน โดยเลือกตัวอย่างส่งจากวิทยาลัยครู และ มหาวิทยาลัย จำนวน 83 แห่ง จาก 26 ประเทศ ใน 5 ทวีป และได้รับแบบ สอบถามที่ส่งกลับมาเป็นตัวแทนของวิทยาลัยครูจำนวน 42 แห่ง จากจำนวน 12 ประเทศ

¹ Mary Claire Ashby, "The Role of The College Supervisor : Expectation of Cooperating Teachers, Student Teachers and College Supervisors," Dissertation Abstracts, 34 (November, 1973), P. 2428 - 2429 A.

และผลการวิจัย พบว่า

1. การวางแผนร่วมกันระหว่างนิสิตฝึกสอนกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อจัดประสบการณ์ให้กับนิสิตฝึกสอนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ
2. การสอนในชั้นภายใต้การแนะนำของอาจารย์นิเทศก์นั้น ถือว่ามีความสำคัญมาก
3. นักศึกษาฝึกสอนควรได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญในการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาฝึกสอน
4. การร่วมกันวางแผนการจัดประสบการณ์ให้นิสิตฝึกสอน โดยนิสิตฝึกสอนร่วมกันกับอาจารย์พี่เลี้ยง เป็นสิ่งสำคัญในการฝึกของนักศึกษาฝึกสอน
5. การประเมินผลนักศึกษาฝึกสอนนั้น อาจารย์พี่เลี้ยงนับว่ามีบทบาทที่สำคัญ
6. นักศึกษาฝึกสอนควรจะได้มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 1 ชั้นเรียน¹

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Juma Gul Bandawal, "A Proposed Student Teaching Program for Teacher Training Institutions in Afghanistan," Dissertation Abstracts, 35 (December, 1974), P. 3558 - A.